

Ένα σύντομο

Στα τέλη της δεκαετίας του 1920, οι επίσημες στατιστικές έδειχναν ότι οι Μακεδόνες κάτοικοι που είχαν ως μητρική γλώσσα την (σλαβο)μακεδονική ανέρχονταν περίπου σε 162. 000 εκ των οποίων οι 82. 000 από αυτούς στην Δυτική Μακεδονία. Αυτοί ήταν κατά κύριο λόγο συγκεντρωμένοι στους νομούς Φλώρινας, Καστοριάς, Πέλλας, Κοζάνης κ.α. Η πολιτική του ελληνικού κράτους για το ζήτημα συνίστατο στην αποσιώπηση της ύπαρξης αυτής της εθνικής μειονότητας και κατευθυνόταν φυσικά από την πολιτική της κυρίαρχης εθνικιστικής ιδεολογίας: ένα κράτος— ένα κυρίαρχο έθνος— μία επίσημη γλώσσα. Οι κυβερνητικές πολιτικές κυμαίνονταν άλλοτε μεταξύ προσπαθειών «ήπιας αφομοίωσης» του «ξενόγλωσσου στοιχείου» ενώ άλλοτε λάμβαναν την μορφή ανοιχτής και βίαιης καταστολής.

Η μεταξική δικτατορία της 4ης Αυγούστου ιδιαίτερα εγκαινίασε μια όξυνση της κρατικής καταστολής εις βάρος των σλαβόφωνων Μακεδόνων, μια πολιτική που συνίστατο σε πλήρη απαγόρευση της χρήσης της Μακεδονικής γλώσσας, τόσο στον δημόσιο χώρο όσο και στον ιδιωτικό, στην υποχρεωτική φοίτηση των ενηλίκων σε νυχτερινά σχολεία για την εκμάθηση της ελληνικής, σε βίαιες εκτοπίσεις του «απειθαρχού» πληθυσμού, σε βαριά χρηματικά πρόστιμα, σε φυλακίσεις και φυσικά στο περίφημο ρετινόλαδο.

Κατοχή, αντίσταση και στάση των Μακεδόνων

Με την έναρξη της κατοχικής περιόδου οι εθνικά Μακεδόνες θα γίνουν αντικείμενο μιας τριπλής διεκδίκησης: α) από τον βουλγαρικό μηχανισμό κατοχής και τις βουλγαρομακεδονικές οργανώσεις που συμπλέουν μαζί του (ΟΧΡΑΝΑ-ΕΜΕΟ), β) από το Κ.Κ.Ε. το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ οι οποίοι επαγγέλονταν πλήρη ισονομία και πλήρη παροχή μειονοτικών δικαιωμάτων (ελεύθερη χρήση γλώσσας, διδασκαλία της Μακεδονικής με ευθύνη του κράτους, δικαίωμα εθνικού αυτοπροσδιορισμού και δικαίωμα στην πολιτιστική έκφραση) και γ) από τους γιουγκοσλάβους παρτιζάνους του Τίτο, συμμάχους της αντίστασης στον κοινό αντιφασιστικό αγώνα. Μια ενδιάμεση στάση κράτησαν τα παλιά στελέχη της ΕΜΕΟ (ενωμένης) του μεσοπολέμου, τα οποία ταλαντεύονταν ανάμεσα στην συνεργασία με το ΕΑΜ ή την προσχώρηση στο γιουγκοσλαβομακεδονικό αντάρτικο του Τέμπο.

Παρότι συχνά η εθνική ιστοριογραφία προσπαθεί να καταδείξει την στάση των Μακεδόνων ως αντιδραστική και να τους παρουσιάσει ως συνεργάτες των φασιστών-κατακτητών, κυρίως λόγω της ύπαρξης και δράσης της αντιδραστικής ΟΧΡΑΝΑ, η αλήθεια είναι ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Μακεδόνων εντάχθηκε μαζί στις γραμμές του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, συνδιάζοντας το ζήτημα της εθνικής χειραφέτησης με αυτό της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Κατά την περίοδο της αντίστασης, το 1944, ιδρύεται το SNOF (Σλαβομακεδονικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Μέτωπο), το οποίο ήταν η πολιτική οργάνωση των (Σλαβο)Μακεδόνων μέσα στο ΕΑΜ.

Μετά την Βάρκιζα

Τη στάση τους αυτή καθ'όλη την περίοδο της αντίστασης, οι Μακεδόνες την πλήρωσαν με βαρύ τίμημα από τις μετακατοχικές κυβερνήσεις. Γύρω στους 25. 000 υπολογίζονται

οι Μακεδόνες, οι οποίοι υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν την χώρα πριν την έναρξη του εμφυλίου. «Όλοι οι Σλαβομακεδόνες χαρακτηρίζονται ως Βούλγαροι και Οχρανίτες και οι διώξεις τους με αυτή την κατηγορία ξεπερνούν κάθε φαντασία. Τους βασανίζουν, τους κυνηγούν, τους αρπάζουν τις περιουσίες. Ανάμεσα στους αγριότερους 'βουλγαροφάγους' είναι πολλά παλιά στελέχη της ΟΧΡΑΝΑ. Επανέρχεται η απαγόρευση της Μακεδονικής γλώσσας σε όλους τους κατοίκους 2 ως 50 ετών. Το αποτέλεσμα αυτών των διώξεων είναι η αρχή της γενικής φυγής των Μακεδόνων. Ολόκληρα χωριά για να αποφύγουν τις διώξεις παίρνουν τα βουνά ή ζητούν άσυλο στην Γιουγκοσλαβία.» (1)

Η έναρξη του εμφυλίου κλιμάκωσε την αντιπαράθεση ανάμεσα στο ελληνικό κράτος και το Μακεδονικό στοιχείο. Ήδη από το '46 τα ένοπλα τμήματα του ΝΟΦ (διάδοχος του SNOF) εντάσσονται στον Δημοκρατικό Στρατό. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, οι Μακεδόνες αντάρτες-ίσοι είναι πάνω από 14. 000 τους τελευταίους μήνες του εμφυλίου το '49, σε σύνολο 40.000 όλου του ΔΣΕ.

Μετά την ήττα...

Η ήττα του ΔΣΕ και η λήξη του εμφυλίου δυσχέραναν αποφασιστικά την κατάσταση της Μακεδονικής μειονότητας. «Σύμφωνα με υπολογισμούς της επίσημης ελληνικής ιστοριογραφίας, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις του εθνικού στρατού και οι μάχες του '48-49, είχαν ως αποτέλεσμα την φυγή 35. 000 περίπου Σλαβομακεδόνων από τους νομούς Καστοριάς, Φλώρινας και Πέλλας στην γειτονική Γιουγκοσλαβία.» (2). Συνολικά, την δεκαετία του '40, πάνω από 60.000 Μακεδόνες εγκατέλειψαν τις εστίες τους.

Επίπροσθέτως 23 μακεδονικά χωριά καταστράφηκαν ολοσχερώς στις περιοχές κυρίως της Φλώρινας και της Καστοριάς, ενώ σε αρκετά άλλα κατάφερε να παραμείνει ένα πολύ μικρό ποσοστό του Μακεδονικού πληθυσμού τους.

Στα πλαίσια αυτών των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων, θεσπίστηκαν μια σειρά «εκτάκτων» νομοθετικών μέτρων.. Η αφαίρεση των ιθαγενειών γινόταν συχνά με συλ-

λογικό τρόπο με διάταγμα ή υπουργική απόφαση και αφορούσε το σύνολο των κατοίκων ενός ή περισσότερων χωριών τα οποία κατά την διάρκεια του πολέμου εξαναγκάστηκαν να καταφύγουν στο εξωτερικό. Επιπλέον, με βάση τα ψηφίσματα Μ' και Ν' του '48 κατασχέθηκε μέρος ή το όλον των περιουσιών τους.

Εν τέλει, η ήττα στον εμφύλιο προφανώς προσέφερε μεγάλη ανακούφιση και ικανοποίηση στους ταγούς της εγχώριας εθνοπροσύνης, αφού οι τραγικές εξελίξεις προσέδωσαν ένα μεγάλο χτύπημα στην μειονότητα και η επιδίωξη εκκαθάρισης του Μακεδονικού πληθυσμού θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι προσέλαβε χαρακτηριστικά εθνοκάθαρσης.

Η ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Από κει και πέρα οι εναπομείναντες μειονοτικο/ες εξακολούθησαν να υφίστανται διακρίσεις και την κατασταλτική πολιτική του κράτους. Από την άλλη το ζήτημα των πολιτικών προσφύγων επιδιώχθηκε συστηματικά να αποσιωπηθεί μέχρι και την επταετία.

Μεταπολίτευση: Ήξεις... αφίξεις

Μετά την πτώση της χούντας το αίτημα για την επιστροφή όλων των πολιτικών προσφύγων του εμφυλίου πολέμου χωρίς περιορισμούς ήταν τόσο ισχυρό που κατά τη συζήτηση του σχεδίου Συντάγματος στη Βουλή (22/04/1975) ο Απόστολος Κακλαράνης εκ μέρους του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε διατυπώσει την άποψη ότι πρέπει να αποδοθούν οι ιθαγένειες σε όλους τους πρόσφυγες, ακόμα και σ' εκείνους που είχαν δράση κατά της Ελλάδας στο εξωτερικό. (3)

Το 1982, μετά το νόμο για την αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης (1285/1982), ο Υπουργός Εσωτερικών Γεώργιος Γεννηματάς και ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης Γιάννης Σκουλαρίκης της κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. εκδίδουν κοινή απόφαση (106841) με θέμα «Ελεύθερος επαναπατριsmός και απόδοση της Ελληνικής Ιθαγένειας στους πολιτικούς πρόσφυγες»... «στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για Εθνική συμφιλίωση και ομοψυχία». Στο κείμενο όμως της απόφασης προστίθεται μία προϋπόθεση που αποκλείει αυτόματα όλους τους Μακεδόνες πολιτικούς πρόσφυγες, οι οποίοι, ως επί το πλείστον, είναι τώρα κάτοικοι και υπήκοοι της Δημοκρατίας της Μακεδονίας: «Μπορούν να επιστρέψουν

στην Ελλάδα όλοι οι Έλληνες το γένος που κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου 1946-1949 και λόγω αυτού κατέφυγαν στην αλλοδαπή ως πολιτικοί πρόσφυγες έστω και αν αποστερήθηκαν της Ελληνικής Ιθαγένειας».

Αυτή ήταν λοιπόν μια αντιδημοκρατική, ρατσιστική και εκδικητική εξαίρεση για τους Μακεδόνες πολιτικούς πρόσφυγες και αντάρτες του εμφυλίου, και όχι απλά άλλη μια διάκριση λόγω εθνοτικής καταγωγής.

Η διάκριση αυτή επεκτείνεται και στο δικαίωμα επίσκεψης των προσφύγων στη γενέτειρά τους, κάτι που είχε επιτραπεί από την κυβέρνηση του Γεωργίου Παπανδρέου τη δεκαετία του '60. Τα κόμματα της αριστεράς διαμαρτύρονται κατά καιρούς για την εξαίρεση, αλλά η Κ.Υ.Π. (και στη συνέχεια η Ε.Υ.Π.) που χειρίζεται το ζήτημα επισείει τον μπαμπούλα του μειονοτικού κινδύνου. (3)

Αποκαλυπτικός για την μεθόδευση αποκλεισμού των Μακεδόνων πολιτικών προσφύγων αλλά και της καιροσκοπικής και προδοτικής στάσης της αριστεράς (ΚΚΕ) είναι ο πρώην πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Μητσοτάκης: «Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας, όταν συνεργαζόμουν στενά με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, είχα συζητήσει το πρόβλημα στα πλαίσια της ευρύτερης συνεννόησης των πολιτικών δυνάμεων με την ελληνική αριστε-

Ιστορικό

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΣΑΜΑΚΗ, ΜΠΑΜΠΗΣ ΖΑΧΑΡΗΣ, ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΛΟΚΙΤΗ, ΑΛΕΞΙΑ ΤΣΟΥΝΗ

ρά και είχαμε συμφωνήσει ότι μεταδικτατορικά θα υπήρχε αναγνώριση του Κ.Κ.Ε. και επιστροφή όλων των πολιτικών προσφύγων με την εξαίρεση των Σλαβομακεδόνων.» (4)

Το 1985 οι νόμοι 1539 και 1540 που ρυθμίζουν τα ζητήματα των περιουσιών των πολιτικών προσφύγων αναφέρονται και πάλι σε «Έλληνες το γένος».

Στα τέλη της δεκαετίας του '80 επανέρχεται στην επικαιρότητα το ζήτημα. Το ΚΚΕ προβαίνει σε επίσημο διάβημα ζητώντας τον «επαναπατρισμό των Ελλήνων πολιτικών προσφύγων σλαβικής καταγωγής» (Ριζοσπάστης, 20/10/1988). Όμως η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ήδη παραπαίει.

Στην προεκλογική του ομιλία στη Φλώρινα (15/04/1989) ο Ανδρέας Παπανδρέου υπόσχεται την επιστροφή των διμευμένων περιουσιών των μετακατοχικών χρόνων. Στα επίσημα κρατικά έγγραφα γίνεται μια σκόπιμη σύγχυση μεταξύ «δωσίλογων» της κατοχής και «φυγάδων» του εμφυλίου.

Ο Χαρίλαος Φλωράκης κατά την περίοδο της Οικουμενικής θέτει ανοικτά το ζήτημα σε δημόσια συζήτηση ενώπιον των Παπανδρέου, Μητσοτάκη και Ζολώτα.

Ενόψει της ψήφισης του νόμου για την «άρση των συνεπειών του εμφυλίου» (1863/1989), οι υπηρεσίες του υπουργείου Εξωτερικών (επί Σαρμάρ) κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου και ζητούν να υπάρξει πρόβλεψη για «να μην επιτραπεί η επανεγκατάσταση στη χώρα αλλογενών μειονοτήτων» (631/19/ΑΣ5010/21. 8. 89).

Στις 25/01/1996 συνέρχεται

στην έδρα της ΕΥΠ το Συμβούλιο Πληροφοριών. Διαπιστώνεται «νομικό κενό και ασάφειες» στις διατάξεις που αφορούν τον επαναπατρισμό, και επισημαίνεται ότι έχει παύσει να ισχύει η συντακτική πράξη, βάση της οποίας έγιναν οι διμευσεις των περιουσιών.

Η αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου Εξωτερικών εξετάζει το ενδεχόμενο καταβολής αποζημίωσης, χωρίς επαναπατρισμό. (3)

Για πρώτη φορά τίθεται συνολικά το θέμα των προσφύγων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από τον Μιχάλη Παπαγιαννάκη με ερώτησή του στις 09/04/2003. Ο προεδρεύων του Συμβουλίου Τάσος Γιαννίτσης απέφυγε να δεσμευτεί με μια απάντηση, όπως δυσκολεύονται να απαντήσουν γι' αυτό το θέμα οι Έλληνες αντιπρόσωποι σε διάφορα διεθνή φόρα. (3, 5)

2003: Επαναπατρισμός-αποκλεισμός

Την 01/07/2003 ο Υφυπουργός των Εξωτερικών Ανδρέας Λοβέρδος συνεκάλεσε σύσκεψη για την εξέταση και επίλυση του θέματος της χορήγησης άδειας εισόδου στην Ελλάδα σε πολιτικούς πρόσφυγες που εγκατέλειψαν μετά τον εμφύλιο το ελληνικό έδαφος και εγκαταστάθηκαν στην Π.Γ.Δ.Μ. «Κατά τη σύσκεψη αποφασίστηκε να χορηγηθεί άδεια εισόδου και παραμονής στην Ελλάδα για είκοσι ημέρες, κατά το διάστημα 10 Αυγούστου -30 Οκτωβρίου 2003, και δόθηκαν οι κατάλληλες οδηγίες προς τις αρμόδιες αρχές.»

Στις 10 Αυγούστου του 2003

διοργανώθηκε συμβολική υποδοχή στον μεθοριακό σταθμό της Νίκης, κοντά στη Φλώρινα από την Επιτροπή Υποδοχής των προσφύγων στην Ελλάδα, αποτελούμενη από μέλη του Ουράνιου Τόξου, πολιτικού φορέα της μακεδονικής μειονότητας στην Ελλάδα, καθώς και μέλη της μακεδονικής μειονότητας, συγγενείς των πολιτικών προσφύγων που κατοικούν στην Ελλάδα. (6)

Όμως τελικά στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ υπερίσχυσε η εθνικιστική δεξιά άποψη τύπου Παπαθεμελή-Καψή κι έτσι ούτε καν αυτή η ελάχιστη υπόσχεση για δυνατότητα επίσκεψης άπαξ δεν ισχύσε για όλους τους Μακεδόνες πρόσφυγες.

Συγκεκριμένα, οι ελληνικές αρχές δεν επέτρεψαν την είσοδο στην Ελλάδα σε πολλούς Μακεδόνες πολιτικούς πρόσφυγες των οποίων ο τόπος καταγωγής αναφέρεται στα διαβατήριά τους με την παλιά ονομασία στη μακεδονική γλώσσα και απαγόρευσαν την είσοδο στην Ελλάδα σε πολλούς Μακεδόνες πολιτικούς πρόσφυγες που είναι καταχωρημένοι στην «κόκκινη» λίστα, δηλαδή στη λίστα των ανεπιθύμητων του Υπουργείου Εξωτερικών και που σήμερα κατοικούν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες αλλά και σε υπερπόντιες χώρες όπως Αυστραλία, Η.Π.Α., Καναδάς. (5)

Στις 15 Δεκεμβρίου του 2003 ο υφυπουργός Εξωτερικών Ανδρέας Λοβέρδος υπογράφει απόφαση σύμφωνα με την οποία καταργούνται τα λεγόμενα «ερυθρά δελτία» για τους Μακεδόνες πολιτικούς πρόσφυγες του εμφυλίου πολέμου 1946-1949, που κατοικούν σήμερα στη Δημοκρατία της Μακεδονίας, για τους

οποίους ίσχυε απαγόρευση εισόδου στη χώρα μας. Προϋπόθεση για τη χορήγηση θεωρήσεων εισόδου (βίζας) παραμένει σύμφωνα με την απόφαση του υφυπουργού η κατοχή νέου τύπου διαβατηρίου, στο οποίο δεν περιλαμβάνονται «σλαβοποιημένα ελληνικά τοπωνύμια και μη αποδεκτές ονομασίες σε ότι αφορά στη χώρα, στην εθνική καταγωγή και σε ιθαγένεια». Να σημειωθεί ότι όλα αυτά τα τοπωνύμια εξελληνίστηκαν και δεν «σλαβοποιήθηκαν» στα πλαίσια της πολιτικής του ελληνικού κράτους για «εθνική ομογενοποίηση» σύμφωνα με το ειδικό νομοθετικό διάταγμα «περί μετονομασίας συνοικισμών, πόλεων, και κωμών» στις 17/09/1926. (6)

Σήμερα: Θέατρο του παραλόγου

2009 χωρίς να έχει καταργηθεί ακόμα η ρατσιστική εξαίρεση στην απόφαση για τον επαναπατρισμό των πολιτικών προσφύγων που αφορά μόνο τους «Έλληνες το γένος», χωρίς να έχει αποδοθεί ακόμα η ιθαγένεια που αφαιρέθηκε τις τελευταίες δεκαετίες με βάση το άρθρο 20 παρ. 1γ του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας. Κατά συνέπεια, οι περισσότεροι Μακεδόνες πρόσφυγες του εμφυλίου εξακολουθούν να μην έχουν το δικαίωμα του περιήμου ελεύθερου επαναπατρισμού.

Όπως σε όλους τους εθνικισμούς έτσι και στον ελληνικό, ακόμα και η απλή λογική πάει περίπατο. Ας προσθέσουμε σε αυτό και την αναληθσία των εκάστοτε κυβερνόντων, το έντονο αίσθημα αδικίας των θυμάτων αυτής της πολιτικής και την ένοχη σιωπή από τους στρουθοκαμηλίζοντες θεατές, για να έχουμε όλη την εικόνα.

Η αντιμετώπιση του ελληνικού κράτους απέναντι στους Μακεδόνες πολιτικούς πρόσφυγες συνιστά μια τεράστια ιστορική αδικία και ένα πολιτικό αλλά και ανθρωπιστικό σκάνδαλο που αποκαλύπτει τον εθνικισμό όλων των κυβερνήσεων που πέρασαν και την υποκρισία όσων ξεχνούν επλεκτικά κομμάτια της ίδιας τους της ιστορίας.

Αναφορές

- 1) Τάσος Κωστόπουλος, Η απαγορευμένη γλώσσα, σελ. 201.
- 2) Τάσος Κωστόπουλος, Η απαγορευμένη γλώσσα, σελ. 218.
- 3) «Ιός», Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, Οι τελευταίοι πολιτικοί πρόσφυγες- Το τρίτο τέλος του εμφυλίου. 08/06/2003.
- 4) Θεόδωρος Σκυλακάκης, Στο όνομα της Μακεδονίας, 1995, σελ. 3-4.
- 5) Η Έξοδος των Μακεδονόπουλων του 1948. Νίκος Σακελάριος.
- 6) Οι Ινδιάνοι ... του Ουράνιου Τόξου, οι Μακεδόνες Πολιτικοί Πρόσφυγες ... και ο θησαυρός ... Ουράνιο Τόξο, Δελτίο Τύπου 20/01/2004.

Η ΚΑΜΠΙΑΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Η Αντιεθνικιστική Αντιμilitarιστική Πρωτοβουλία, μετά την κοινή διαδήλωση στην πόλη των Σκοπίων στις 17 Μάη 2008 με σύνθημα ΒΕΤΟ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ ΤΟ ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΝΑΤΟ, πήρε άλλη μια πρωτοβουλία για το δικαίωμα των πολιτικών προσφύγων που ζουν κυρίως στη Δημοκρατία της Μακεδονίας να επιστρέψουν στη χώρα που γεννήθηκαν και να τους επιστραφούν οι περιουσίες τους ή να αποζημιωθούν για αυτές όπως και οι υπόλοιποι πρόσφυγες. Οι σύλλογοί τους έχουν ήδη προσφύγει σε ευρωπαϊκές αρχές από το 2003. Το ελληνικό δημόσιο αρνείται πεισματικά να συνεργαστεί. Η είσοδος στην Ελλάδα σε όσους αναγράφουν στο διαβατήριό τους την ακριβή γενέτειρά τους απαγορεύεται ακόμα, ενώ επιτρέπεται η είσοδος για λίγο σε όσους επιλέγουν το γενικόλογό «Greece»: στην πρώτη περίπτωση το ελληνικό κράτος απορρίπτει τον κάτοχο του διαβατηρίου ως μέλος μιας ανύπαρκτης μειονότητας, ενώ στη δεύτερη το πρόβλημα εξαφανίζεται προσωρινά, αφού ο κάτοχος έχει γεννηθεί γενικά «στην Ελλάδα» και όχι σε ένα συγκεκριμένο χωριό ή πόλη!

Στις 2 Νοέμβρη του 2008, συναντήσαμε στα

Μπίτολα την Ομοσπονδία των Συλλόγων των Προσφύγων. Εκπροσωπούν τους 25 Συλλόγους που δρουν στη Δημοκρατία της Μακεδονίας από το 1988 για το ζήτημα αυτό. Έγινε μαζί τους μια λεπτομερής συζήτηση για τη διοργάνωση μιας κοινής καμπάνιας για την επιστροφή, η οποία θα ξεκινήσει στην Ελλάδα σύντομα και η οποία θα περιλαμβάνει συλλογή υπογραφών, κοινές συνεντεύξεις τύπου, κάποιες κοινές δράσεις, επαφές με κόμματα και φορείς, νομική υποστήριξη και μεγάλη δημοσιοποίηση του θέματος. Η ικανοποίηση του αιτήματος της επιστροφής τους, εκτός των άλλων, εμπίπτει στη στοιχειώδη πρωτοβουλία περι ανθρωπισμού, ενώ, η κοινή υπουργική απόφαση Γεννηματά- Σκουλαρίκη του 1982, εκτός από τον κατάφωρο ρατσισμό, έμεινε να δηλώνει ότι η τελευταία πληγή του ελληνικού εμφυλίου θα κρατηθεί ανοικτή, χάριν των ελληνικών σκοπιμοτήτων περί το Μακεδονικό. Η Αντιεθνικιστική Αντιμilitarιστική πρωτοβουλία θα απευθυνθεί σε όλους και όλες ανεξάρτητα από τις γενικότερες απόψεις τους περί ονόματος κ. λ. π, και πρώτα απ' όλα στην ελληνική αριστερά.